

Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers

GEWONE ZITTING 1995-1996 (*)

4 APRIL 1996

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van het Gerechtelijk
Wetboek en het Strafwetboek, met
betrekking tot de wraking van
deskundigen**

(Ingediend door de heer Luc Goutry)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Artikel 962 van het Gerechtelijk Wetboek verleent aan de rechter de mogelijkheid om, ter oplossing van een voor hem gebracht geschil of ingeval een geschil werkelijk en dadelijk dreigt te ontstaan, deskundigen te gelasten vaststellingen te doen of een technisch advies te geven (cf. Cass., 29 maart 1974, *Arr. Cass.*, 1974, 839). Magistraten doen vaak een beroep op specialisten omwille van hun technische of wetenschappelijke kennis. De rechter heeft een grote vrijheid om een deskundige aan te wijzen.

Deze aanstelling is van groot belang gezien de bevindingen van de deskundige meestal bepalend zijn voor de beoordeling van het dossier door de rechter en de vaststelling van de schadevergoeding voor de benadeelde.

In de praktijk rijzen vaak moeilijkheden in verband met de aanstelling van gerechtsdeskundigen. Meer dan eens kan immers getwijfeld worden aan de onpartijdigheid van de aangestelde gerechtsdeskundige. Dikwijls wordt een gerechtsdeskundige aangesteld die regelmatig opdrachten vervult voor één van de verzekeringsmaatschappijen die in het geding be-

(*) Tweede zitting van de 49e zittingsperiode.

Chambre des Représentants de Belgique

SESSION ORDINAIRE 1995-1996 (*)

4 AVRIL 1996

PROPOSITION DE LOI

**modifiant le Code judiciaire
et le Code pénal en ce qui
concerne la récusation
d'experts**

(Déposée par M. Luc Goutry)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

L'article 962 du Code judiciaire prévoit que le juge peut, en vue de la solution d'un litige porté devant lui ou en cas de menace objective et actuelle d'un litige, charger des experts de procéder à des constatations ou de donner un avis d'ordre technique (cf. Cass., 29 mars 1974, *Arr. Cass.*, 1974, 839). Les magistrats font souvent appel à des spécialistes pour leurs connaissances techniques ou scientifiques. Le juge dispose en la matière d'une grande liberté pour désigner un expert.

Cette désignation est capitale, dans la mesure où le juge se base généralement sur les constatations de l'expert pour apprécier le dossier et déterminer le dédommagement dû à la partie lésée.

Dans la pratique, la désignation d'experts judiciaires soulève souvent des difficultés. Il n'est, en effet, pas rare que l'impartialité de l'expert désigné puisse être mise en doute. Il est fréquent que l'expert judiciaire désigné remplisse régulièrement des missions pour le compte de l'une des compagnies d'assurances concernées par le litige, ce qui le fait dépendre en

(*) Deuxième session de la 49e législature.

trokken zijn en dus voor zijn eventuele (toekomstige) inkomsten grotendeels afhankelijk is van de betrokken verzekeringsmaatschappij. Dit gebeurt meestal te goeder trouw : magistraten hebben vaak immers niet de mogelijkheid om de eventuele band van een expert met een bepaalde verzekeringsmaatschappij na te gaan.

De regeling in het Gerechtelijk Wetboek met betrekking tot de wraking van deskundigen lijkt ontoereikend te zijn.

Artikel 966 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat deskundigen kunnen worden gewraakt om dezelfde redenen als de rechters, opgesomd in artikel 828 van het Gerechtelijk Wetboek.

Aldus kunnen ten aanzien van deskundigen die door de rechter worden aangeduid, middelen van wraking worden aangevoerd die gesteund zijn op een vermoeden van partijdigheid. De schadelijder kan echter doorgaans moeilijk aan de weet komen dat de aangestelde deskundige vaak opdrachten uitvoert voor de tegenpartij.

Bovendien is volgens artikel 967 van het Gerechtelijk Wetboek iedere deskundige die weet dat er enige reden van wraking tegen hem bestaat, ertoe gehouden dit onverwijld aan de partijen mee te delen en zich van de zaak te onthouden indien partijen hem geen vrijstelling verlenen.

Dit gebeurt weinig in de praktijk. De erelonen van een gerechtsdeskundige zijn relatief hoog. Voor het geval dat de deskundige zichzelf niet wraakt, hoewel hij daartoe gehouden is, is niet in een adequate sanctie voorzien; een procedure tot het verkrijgen van schadevergoeding wordt zo goed als nooit gevoerd tegen een gerechtsdeskundige.

Dit wetsvoorstel beoogt dan ook duidelijker te bepalen dat een gerechtsdeskundige kan gewraakt worden indien hij een grote betrokkenheid heeft bij een partij of een verzekeraar in het geding.

Bovendien wordt voorzien in een strafrechtelijke sanctie om misbruiken tegen te gaan.

L. GOUTRY

grande partie de cette compagnie pour ses revenus (futurs) éventuels. Les juges agissent pourtant la plupart du temps de bonne foi : les magistrats ont en effet rarement la possibilité de vérifier s'il existe un lien entre un expert et une compagnie d'assurances donnée.

Le système de récusation d'experts prévu par le Code judiciaire s'avère insuffisant.

L'article 966 du Code judiciaire prévoit que les experts peuvent être récusés pour les mêmes motifs que les juges, c'est-à-dire pour ceux énumérés à l'article 828 du même Code.

C'est ainsi que des moyens de récusation fondés sur une présomption de partialité peuvent être allégués à l'endroit des experts désignés par le juge. Dans la plupart des cas, la partie lésée pourra toutefois difficilement parvenir à découvrir que l'expert désigné remplit souvent des missions pour le compte de la partie adverse.

L'article 967 du même Code prévoit en outre que tout expert qui saura cause de récusation en sa personne est tenu de la déclarer immédiatement aux parties et de se déporter si elles ne l'en dispensent.

Cela arrive rarement dans la pratique, les honoraires d'un expert judiciaire étant relativement élevés. Aucune sanction appropriée n'est d'ailleurs prévue pour le cas où l'expert ne se déporte pas, bien qu'il soit tenu de le faire. Il est extrêmement rare qu'une procédure en dédommagement soit engagée à l'encontre d'un expert judiciaire.

La présente proposition de loi vise par conséquent à préciser expressément qu'un expert judiciaire peut être récusé s'il est étroitement lié à une partie ou un assureur litigant.

Elle prévoit, en outre, une sanction pénale à l'encontre des experts qui ne respectent pas les dispositions de l'article 967 du Code judiciaire.

WETSVOORSTEL**Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

Artikel 966 van het Gerechtelijk Wetboek wordt aangevuld met het volgende lid :

« Bovendien kan een gerechtsdeskundige worden gewraakt indien aangetoond wordt dat hij, op het ogenblik van zijn aanstelling, voor één der partijen of voor een verzekeraar die belang heeft bij het geding, een opdracht uitvoert of regelmatig opdrachten uitvoert. ».

Art. 3

Artikel 221 van het Strafwetboek wordt aangevuld met het volgende lid :

« De deskundige die nalaat de in artikel 967 van het Gerechtelijk Wetboek bedoelde mededeling aan de partijen te doen, wordt gestraft met een gevangenisstraf van 8 dagen tot 3 maanden en met een geldboete van 50 frank tot 500 frank of met één van die straffen alleen ».

28 februari 1996.

L. GOUTRY
R. LANDUYT

PROPOSITION DE LOI**Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

L'article 966 du Code judiciaire est complété par l'alinéa suivant :

« Un expert peut également être récusé s'il est prouvé qu'au moment de sa désignation, il remplit une mission ou remplit régulièrement des missions pour l'une des parties ou pour un assureur intéressé à la cause. ».

Art. 3

L'article 221 du Code pénal est complété par l'alinéa suivant :

« L'expert qui omet de faire la déclaration aux parties prévue à l'article 967 du Code judiciaire sera puni d'un emprisonnement de 8 jours à 3 mois et d'une amende de 50 à 500 francs ou d'une de ces deux peines seulement ».

28 février 1996.